

Je známo, že profesní praxe značně odolává změnám, a pokud mají být přijaty nové postupy, učitelé musí změnit myšlení. Pro učitele České republiky existují poměrně omezené možnosti profesního růstu a vzdělávání zaměřeného na hodnocení, a když už jsou takové příležitosti k dispozici, učitelé nemusí poznat, že by jim prospěly. Zdá se, že formy dalšího vzdělávání, které by pravděpodobně vedly k úspěšným změnám v hodnotících procesech, nejsou k dispozici (viz dále).

Mezi učiteli v České republice se zvyšuje povědomí o důležitosti zpětné vazby, jak je zřejmé z komentářů učitelů na různých úrovních, kteří argumentovali, že známky poskytují cennou zpětnou vazbu rodičům nebo školám ve vztahu k vyučování nebo učení. Znamená to, že známky jsou prostředkem pro sdělení stavu žákova učení v určitém čase, ale nejsou základem pro lepší porozumění žákovu učení a pro rozhodnutí, jak jeho učení dále podpořit. Velmi malý důraz na zpětnou vazbu nevytváří půdu pro dotazy žáků ani pro interakci mezi učiteli a žáky, která by se týkala učení.

Hodnocení pro učení není v České republice systematicky užíváno

Učitelé, se kterými jsme hovořili, nepochybovali o důležitosti pravidelného shromáždění podkladů pro klasifikaci žáka z ústních i písemných zkoušek. Těchto známek je užíváno jako podkladu pro sepsání písemné zprávy rodičům dvakrát ročně. Zde se jedná o důležité sumativní užití hodnocení. Existuje ale jen málo náznaků toho, že shromážděné informace byly využity formativním způsobem. Zpětná vazba nebyla učiteli a žáky využívána k pochopení potřeb žáka a k následné reakci, naopak byla často chápána jako „sumativní hodnocení prováděné častěji“. Zpětná vazba byla často uváděna jako důležitá proto, aby učitelé, školy, rodiče a žáci byli lépe „informováni“. Získávání zpětné vazby bylo také jedním z důvodů často citovaných učiteli ve vztahu k národnímu testování v 5. a 9. ročnících a k užitečnosti národních zkoušek.

Výzkumy Blacka a Williama (1998) a mnoha dalších prokázaly velmi silné dopady zpětné vazby a dalších hodnocení na zlepšení výkonu žáků. Flórez a Sammons (2010) ve svém přehledu dopadů a vlivu hodnocení pro učení říkají, že většina důkazů potvrzuje pozitivní efekt. Uznávají sice potřebu tvrdých dat ohledně dopadu na výsledky žáků, ale zdůrazňují, že existuje množství kontextových vlivů, které mohou představovat překážky. Jak bylo řečeno ve zprávě DANZ, primární funkcí hodnocení je podpora učení vytvořením zpětné vazby, takže žáci mohou jednat podle toho, kam směřují, jak tam směřují a kam mohou pokračovat (Absolón et al., 2009, str. 1).

Aby byla zpětná vazba efektivní, je třeba, aby přišla včas, byla informativní a konstruktivní. Zpětná vazba poskytovaná žákům v České republice nebyla okamžitá a omezovala se na známky nebo stručné komentáře. Nebylo zaznamenáno, že by bylo hodnocení použito k modifikaci výuky podle potřeb jednotlivých žáků, a nebyly ani běžně užívány individuální plány vzdělávání.

V současnosti prováděná neformální hodnocení připravenosti dětí na školní docházku se musí aplikovat v České republice opatrně. Toto hodnocení má velký diagnostický potenciál, ale jeho užívání by se mělo orientovat na daný účel. Například by bylo nevhodné, aby bylo takové hodnocení užíváno k vyloučení dětí ze školní docházky nebo k tomu, aby je nasměrovalo do určitých vzdělávacích programů.

Sumativní hodnocení žáků vzbuzuje jisté obavy

Učitelé obvykle udělují normativní známky vycházející z porovnávání žáků ve třídě. Se zaměřením celého systému na výstupy vzdělávání a na standardy očekávaných